

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celoletna naročnina 250 šilingov
P. b. b.

DANES 20 STRANI!

LETNIK XXXIX.

CELOVEC, PETEK, 21. DECEMBER 1984

ŠTEV. 51 (2206)

Ločene šole ne zblížujejo Celovška univerza z javno razpravo razširjuje mednarodne izkušnje o integraciji šolarjev različnih narodnosti

Z javno tridnevno razpravo o skupni šoli različnih narodnosti je celovška univerza poglobila delo v korist stvarne razprave manjšinskega šolstva na južnem Koroškem. Pokazala je, da se ne vključuje samo v dogajanje v ožjem prostoru, temveč, da si je treba pridobiti vrsto izkušenj, ki so jih napravili v zvezi z manjšinskim šolstvom in z integracijo otrok zdomcev v drugih evropskih državah. V ta namen so povabili pedagoge, sociologe, jezikoslovce in druge strokovnjake iz Münchena, Bielefelda, Dunaja, Bozna, Gradca in Chura ter pritegnili k sodelovanju tudi koroške učitelje in tudi pristojne uradnike.

Ta javna razprava je bila letos že druga, saj so junija meseca z juristi, gospodarstveniki in drugimi prizadetimi govorili o mestu slovenščine v koroškem javnem življenju.

Tokrat so udeleženci strokovnega zasedanja zvedeli več o tem kako imajo urejeno šolstvo in predšolsko vzgojo Retoromani v Švici, kako tam velja strogo teritorialni princip, ki vsakogar obvezuje, da vsaj v osnovah obvlada romanski jezik, ter kako celo zvezne ustanove z uradno dvojezičnostjo podpirajo manjšino. Zvedelo se je kako po narodnostih ločena šola na južnem Tirolskem ne pomaga zmanjšati napetosti med narodnostmi. Iz Münchena so poročali kako so se v Nemčiji polagoma lotili z integracijo otrok tujskih delavcev, da jih pa držijo še vedno v določeni izolaciji. Iz Dunaja je bilo slišati, kako malo so se tam šele soočili z velikimi problemi turških in jugoslovan-

skih delavcev, in kako v drugih predelih Avstrije za otroke zdomcev še ni integrativnih šol. Vse te informacije so razširile pogled na zapleteni položaj manjšin in zdomskih delavcev, pokazale so pa tudi, da je treba vsak primer posebej obravnavati, da ni mogoče reševati

teh posebnih narodnostnih in šolskih problemov z enim receptom, po eni šabloni. Posebno Frank Olaf Radtke iz Bielefelda je opozarjal na to, da je ob vsakem takem problemu treba podrobno upoštevati zgodovinske, socialne in druge silnice, ki oblikujejo problem. Svaril pa je tudi pred iluzijo, da je zgolj z ureditvijo šolskega problema mogoče rešiti celotni položaj manjšine, čeprav je šolstvo lahko merilo za to kako obravnava država svoje narodnosti.

Po razpravah je dejal vodja Slovenskega znanstvenega inštituta dr. Avguštin Malle, da se bo treba v bodoče na nekaterih področjih bolj specializirati, na drugi strani pa gledati razne probleme bolj v povezavi z ostalimi. Iz posameznih diskusijskih prispevkov pa je bilo tudi slišati, da niti ne poznamo vseh obstoječih predpisov, ki bi jih bilo mogoče izkoristiti v korist manjšine, kot je tudi dejstvo, da niti pristojne oblasti ne opozorijo na vse obstoječe predpise.

Predvsem za strokovnjake, za učitelje in tudi za uradnike šolskih oblasti so razprave poglobile razumevanje šolskih vprašanj, potrdila pa tudi njihovo prepričanje, da je skupna šola edina prava rešitev na Koroškem. Izkazalo pa se je tudi, da bo delovno skupnost za narodnostna vprašanja treba razširiti na druge avstrijske univerze, saj se vedno več avstrijskih znanstvenikov zaveda, da je narodnostna problematika na Koroškem vseavstrijski problem.

Zahvala komiteja

Vsem, ki so pomagali pri pripravah za uspelo demonstracijo za ohranitev in izboljšanje dvojezičnega šolstva na Koroškem in vsem, ki so na katerikoli način podprli delovanje komiteja, se „Neodvisni komite za obrambo dvojezičnega šolstva na Koroškem“ iskreno zahvaljuje za sodelovanje.

Komite bo tudi v prihodnjem letu nadaljeval s svojim prepričevalnim delom v korist skupnega šolstva, in sodelavci komiteja so prepričani, da se bo razširil krog aktivistov za izboljšanje dvojezičnega šolstva.

Vsem prijateljem in aktivistom obeh narodnostnih skupin na Koroškem želi komite zadovoljno in uspeha polno leto 1985.

PREBERITE

na strani

- 2 Zaostritve okoli gradnje elektrarne Hainburg
- 3 Ob 70-letnici Pavleta Žaucerja-Matjaža
- 5 Bogata dejavnost gojencev Mladinskega doma SŠD v Celovcu
- 6-7 Pregled važnejših dogodkov v letu 1984
- 10-11 Dogodki leta 1984 v slikah
- 14 Branje za najmlajše
- 15 Književni vestnik
- 16 Mnenja Guttenbrunnerja, Zwitterja, Nischelwitzerja in Inzka o dvojezičnem šolstvu
- 18 Velika nagradna križanka
- 20 Iz dejavnosti slovenskih športnih društev

Za leto, od katerega se v teh dneh poslavljamo, je bilo značilno, da avstrijska zvezna vlada ni kazala pravega zanimanja, da bi vrsto odprtih vprašanj, ki so za našo narodno skupnost izredno pomembna, reševala v enakopravnem sodelovanju z manjšino. Sicer je tudi v letu 1984 prišlo do vrste konstruktivnih in važnih razgovorov s posameznimi ministri, toda hkrati je treba ugotoviti, da premikov ni bilo. To tezo potrjuje tudi dejstvo, da kancler Sinowatz na pismo obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev sploh ni odgovoril, kaj šele, da bi si vzel čas in pokazal voljo za odkrito pogovarjanje o odprtih vprašanjih.

Torej v republiki Avstriji tudi 30 let po podpisu državne pogodbe ni pravega razumevanja za probleme narodnih manjšin in člen 7 te pogodbe, magna karta manjšin v naši državi, ostaja slej ko prej neizpolnjen.

Zato je tudi razumljivo, da so nemškonacionalne sile, ki so v zadnjih

tridesetih letih zabeležile velike uspehe v protislovenski politiki, prav v tem letu na čelu s koroškim Heimtdienstom in s koroško svobodnjaško stranko začele agresiven napad na ostanke dvojezičnega šolstva.

Naša široko zastavljena akcija obveščanja koroške, avstrijske in mednarodne javnosti, uspešno protestno

zborovanje odbornikov in zaupnikov obeh osrednjih organizacij Slovencev ter uspela, na široki akcijski enotnosti zasnovana demonstracija — vse to je pripeljalo do tega, da je naše izhodišče za leto 1985 brez dvoma boljše kot v sedemdesetih letih. V letu 1984 smo v Zvezi slovenskih organizacij in vključenih organizacijah mnogo razpravljali o novih, bolj efektivnih in sodobnih akcijskih prijemih na raznih področjih našega delovanja. Prihodnje leto bo

pokazalo pravilnost zastavljenih ciljev in dalo tudi konkretne rezultate. Osnovno vodilo pa mora postati in biti zavest, da zgolj setve v kabinetih in pisarnah še ne dajo pridelka.

Minula demonstracija je jasno pokazala, da se med koroškimi Slovenci in nemško govorečimi demokrati

Enotni v leto 1985!

krepiča solidarnost in akcijska enotnost; skupaj postajamo bolj močni in upoštevati nas bodo morali tudi najbolj odgovorni v deželi in državi. Prav akcijska enotnost obeh osrednjih organizacij — Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Narodnega sveta koroških Slovencev skupaj z demokratičnim taborom preko vseh idejnopoličnih gledanj je naša moč in perspektiva.

Najbolj zavzet politični agitator FPÖ, urednik Kleine Zeitung Stritzl,

*Prijetno praznovanje
vsem bralcem,
naročnikom
in sotrudnikom*

želi

Slovenski
VESTNIK
uredništvo in uprava

Deželni zbor začel razpravo o vprašanjih manjšinskega šolstva

Ustavno-pravni odbor deželnega zbora, ki je obenem pristojen tudi za manjšinska vprašanja, je ta teden začel obravnavati manjšinskošolsko problematiko. Povod so bile tri zahteve, ki vse gredo v smer spremembe (ber: poslabšanja in okrnitve) sedanjega dvojezičnega šolstva na južnem Koroškem — namreč KHD-jevski referendum, podobna zahteva abwehrkämpferbunda in končno še tozadevni predlog FPÖ.

Odbor je sklenil, da bo posvetom o tej problematiki namenil vsak drugi teden po eno sejo, kjer bodo dali raznim organizacijam in ustanovam možnost, da zastopajo svoja stališča in posredujejo svoje predloge. Poleg treh grupacij, ki so zadevo sprožile s svojimi zahtevami, želijo poslanci „zaslišati“ tudi obe osrednji slovenski organizaciji, cerkev, šolsko nadzorno oblast in druge „prizadete“ ustanove. Vzporedno s temi pogovori bo potekalo delo pravnih strokovnjakov, ki naj bi na podlagi sklepa nedavnega strankarskega vrha na Dunaju proučili in razčistili vprašanja pristojnosti, medtem ko naj bi peda-

gogi obdelali trenutno „stvarnost“ dvojezičnega šolstva. Pri tem si hočejo poslanci tudi osebno napraviti sliko o položaju in so v ta namen predvideli devet obiskov dvojezičnih šol. Razprava je torej stekla in pričakujejo, da bo trajala več mesecev; predsednik ustavno-pravnega odbora Koschat je po prvi seji izjavil, da želijo opraviti temeljito delo in se ne pustijo od nikogar siliti k prenapljenim zaključkom. S tem je dal jasen odgovor tudi KHD-ju, ki se je na zadnjem občnem zboru izrekel za čim hitrejšo rešitev, češ, da v tem vprašanju dolgotrajno delo strokovnih komisij sploh ni potrebno(!).

V teh krogih očitno mislijo, da je še danes možno tako enostavno kot leta 1958 pravni red zlorabiti za poslabšanje manjšinskih pravic. Deželni glavar Wagner je pravilno svaril pred utvaro, da lahko na Koroškem predpisujemo, kakšno mnenje o Koroški naj vlada v svetu. Svoje mnenje si ustvarja mednarodna javnost sama, na podlagi dejstev — ne nazadnje prav v manjšinskem vprašanju.

se boji te enotnosti, zato si prizadeva, da bi rahljal sodelovanje obeh osrednjih organizacij s tem, da svari pred levo nevarnostjo. Vendar gospodu Stritzlu na tem mestu lahko zapišem v spominsko knjigo, da tega ne bo doživel, pa naj se še tako trudi. Kajti naši ljudje širom dvojezičnega ozemlja so 40 let po zmagi nad fašizmom in 30 let po podpisu avstrijske državne pogodbe bolj kot kdajkoli prej prepričani, da lahko kaj dosežemo le enotni in borbeni.

V leto 1985 stopamo še bolj zavestni in korajžni s prepričanjem, da se tudi naši narodni skupnosti obetajo boljše časi.

Vsem odbornikom in zaupnikom Zveze slovenskih organizacij ter vključenih organizacij in društev, bralcem Slovenskega vestnika ter številnim narodno-političnim in kulturnim delavcem želimo vesele praznike in uspešno novo leto 1985!

dipl. inž. Feliks Wieser
predsednik ZSO

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi na tradicionalni

34. Slovenski ples

v soboto 5. januarja 1985 ob 20. uri v Domu sindikatov (bivši Delavski zbornici) v Celovcu, Bahnhofstraße 44.

Za ples bodo igrali:

- PLANINSKI SEKSTET
- Ansambel ŠOK
- NEW SWING QUARTET in Oto Pestner iz Ljubljane

Vstopnice v predprodaji pri krajevnih prosvetnih društvih, v pisarni SPZ in v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu. Tokrat je možna tudi rezervacija miz in sicer za društva in organizacije. Rezervacije sprejema tajništvo SPZ telefon (0 42 22) 32 5 94.

Ljubitelji vesele družabnosti prisrčno vabljeni.

O d b o r

Velika nagradna križanka za praznike

Large crossword puzzle grid with letters and clues in Slovenian. Includes a small portrait of a man on the left side.

RADIO - TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 21. 12.: 9.00 Poročila nato oddaja za predšolske otroke - 9.25 Ruščina - 9.55...

SOBOTA, 22. 12.: 9.00 Poročila - 9.05 Za predšolske otroke - 9.35 Francoščina - 10.05 Ruščina - 10.35 Skopuh Louis...

NEDELJA, 23. 12.: 11.00 Ura tiska - 12.00 Šport - 13.00 Računalniška družina - 14.30 Poročen z družino - 15.15 Heidi Kabel...

PONEDELJEK, 24. 12.: 9.00 Poročila - 9.05 Francoski mladinski film - 10.05 Hufelandove hčerke - 11.20 Risanka - 11.45 Pi-nocchio...

TOREK, 25. 12.: 9.25 Zimska legenda - 10.45 Katoliška maša - 11.55 Papežev govor in blagoslov Urbi et orbi - 12.30 Velika zapreka...

SREDA, 26. 12.: 14.40 Mariandl - 16.05 Princ iz soli - 17.30 Domovina gozdov - 17.55 Otrokom za lahko noč - 18.00 Skitski zaklad...

ČETRTEK, 27. 12.: 9.00 Poročila - 9.05 Za predšolske otroke - 9.30 Mala Gloria - ubogo, bogato dekle - 12.20 Klub seniorjev...

TOREK, 25. 12.: 15.00 Disneyev veliki bojični spektakel - 15.45 Moja najbolj priljubljena zgodba - 16.00 Kmečka nebo ali Sveta priprošnja...

SREDA, 26. 12.: 9.00 Balet - 9.50 Ameley, bobber in kralj na strehi - 11.30 Sidney shorr: a girl's best friend - 15.00 Nogomet v hali...

ČETRTEK, 27. 12.: 15.45 Zdravje ne pozna meja - 16.30 Marco Polo - 18.00 Slike iz Avstrije - 18.30 Patrik Pacard - Odločitev v fjudru...

NEDELJA, 23. 12.: 9.00 Pot je cilj - 10.40 You were never lovelier - 14.50 Mali živalski svet - 16.15 Dva krat sedem - 17.00 Anekdote po notah - 17.45 Prijetna zabava...

PONEDELJEK, 24. 12.: 9.00 Luč v temo - 19.30 Čas v sliki - 19.50 Beseda k svetemu večeru - 20.00 Luč v temo - 20.15 Zimska legenda - 21.35 Zvezdniki pojejo za otroke - 23.00 Polnočnica iz Betlehema.

Dragi ugankarji! Spet smo pripravili križanko, ki naj vam popestri bližnje praznike. Želimo, da bi vam bilo reševanje v zabavo in razvedrilo; če pa bi se ob kakem "trdem orehu" le zataknilo, mirno sezite po leksikonu ali kakšnem drugem priročniku, ki vam bo pomagal najti izhod iz zagate.

AVSTRIJA 2
PETEK, 21. 12.: 17.30 Računalniška družina - 18.00 Slike iz Avstrije - 18.30 Luč v temo - 19.15 Otroci pripovedujejo - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Narodni park Nedižersko jezero/Neusiedlersee - 21.15 Čas v sliki - Politika v petek - 22.10 V nočni vročini - 23.55 Poročila.

ZAHVALA
Zahvaljujemo se vsem, ki so v tako lepem številu pospremili našo rajno mater
Marijo Artač
pd. HRIBERNIKOVO MICIJO
na njeni zadnji poti.
Predvsem se zahvaljujemo domačemu župniku Tomažu Holmarju za lepo opravljene obrede, enaka zahvala gre cerkvenemu pevskeemu zboru z Obirske, ki se je tako lepo poslovil od naše mame, in pogrebcem.

VESELE PRAZNIKE
IN SREČNO
NOVO LETO

CARTRANS

vam želi
turistična
agencija

Tudi v novem letu se priporočamo kot
vaš partner pri organiziranju počitni-
škega oddiha, potovanj
in izletov.

Poslovalnica: Paulitsch-
gasse 7, A-9020 Klagen-
furt/Celovec
(zraven „Naše knjige“)

☎ (0 42 22)
51 26 80 in
51 28 25

PRIJETNE
PRAZNIKE
IN MNOGO USPEHA
V NOVEM LETU

ŽELI

TISKARNA

Založniške in
tiskarske družbe
z o. j.

**Tiskamo in
dobavimo Vam:**

vse vrste poslovnih
in osebnih tiskovin
v najkrajšem
dobavnem roku

PODLJUBELJ Dollichg. 4
telefon 22 50
BOROVlje telefon 22 32

VSEM MARLJIVIM BRALCEM
IN PRIJATELJEM KNJIGE
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN USPEŠNO NOVO LETO!

**Slovenska
študijska knjižnica**
9020 Celovec, Tarviser StraBe 16
tel. (0 42 22) 51 15 34

Vsem cenjenim odjemalcem,
znancem in prijateljem
želi
blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto

Franz Stern

ESSO-ČRPALKA ZA BENCIN
ŽELEZNA KAPLA
tel. 0 42 38/305

Vesele
božične praznike
in srečno novo leto

želi

GRADBENIŠTVO

Jozi Pack

KOTMARA VAS

Vsem prijateljem dobre knjige zado-
voljne praznike in srečno ter uspešno
novo leto!

KNJIGARNA

Naša knjiga

CELOVEC, PAULITSCHGASSE 5-7

Prijetne
praznike
in srečno
novo leto

PRIJETNE
PRAZNIKE
IN SREČNO
NOVO LETO

želi

Kaki Valentin

ODVETNIK
8.-Mai-StraBe 20/1
9020 CELOVEC

želi

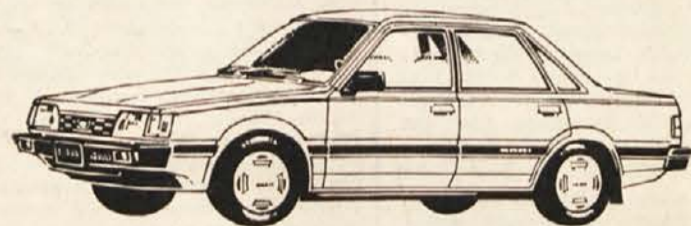
M I Z A R S T V O

Kušej

9150 PLIBERK - BLEIBURG

**Elegantes Styling
und perfekte Technik**

**SUBARU
LEONE**

Limousine
1,8 GL

Dieses neue Auto mit 5-Gang-Getriebe, 66 kW (90 PS), zuschaltbarem
Allradantrieb und exklusiver Ausstattung wird selbst höchsten An-
sprüchen gerecht.

Kommen Sie zur Probefahrt bei Ihrem SUBARU-Händler:

VESELE PRAZNIKE IN
SREČNO VOŽNJO
želi

FROHE FESTTAGE UND
EINE GUTE FAHRT
wünscht Ihr

AUTOHAUS

TREFF

KLAGENFURT, ROSENTERSTR. 48
TEL. (0 42 22) 51 17 45

SUBARU
Allradsicherheit für alle.

Baumeister

**Friedrich
Schicher**

Hoch-, Tief-,
Stahlbetonbau
samt aller Planungs-
und Berechnungs-
arbeiten

9125 Kühnsdorf

WÜNSCHT ALLEN KUNDEN
GESEGNETE WEIHNACHTEN

BLAGOSLOVLJENE
BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO

želi

TESARSTVO

Srienz

Labot/Lavamünd

Vsem članom
„Zarja“, kulturnim
delavcem domačih,
soslednjih in pobratenih društev,
želimo lepe praznike in mnogo
uspehov v novem letu.

Slovensko prosvetno društvo
„ZARJA“ Železna Kapla

**KLUB SLOVENSKIH
ŠTUDENTOV IN ŠTUDENTK
NA DUNAJU**

želi vsem članicam in članom,
podpornikom in prijateljskim
organizacijam vesele praznike
in srečno novo leto ter mnogo
uspeha pri nadaljnjem delu.

Vesele praznike in uspeha pol-
no novo leto 1985

vam želi

FRANC PEGRIN

Mlinče/Müllnern

WIENER ALLIANZ

Slovenski
VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih
organizacij na Koroškem,
9020 Celovec, Gasometergasse 10.
Uredništvo: 9020 Celovec, St.-Ruprecht-
StraBe 19/IV, tel. (0 42 22) 54 0 42,
teleks 42 20 86 snk a
Uprava: 9020 Celovec, Gasometerg. 10,
tel. (0 42 22) 32 5 50.
Tisk: Založniška in tiskarska družba
z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

ŠPORTNI VESTNIK - ŠPORTNI VESTNIK

Piše: JUSTIN POLANŠEK

SŠK „Obir“ ima že pet sekcij

Slovenski športni klub „Obir“ obstoja nad pet let. Pravzaprav so ga ustanovili „skakalci“.

tekma OBIR-pokala in na mnogih krajevnih prvenstvih in skakalci na tekmah v okviru avstrijske smučarske zveze (ÖSV).

Vsestranski „DSG Sele“

Selsko športno društvo deluje že mnogo let in je zgrajeno na smučarski in namiznoteniški sekciji.

življa težke čase. Po izpadu iz koroške lige, podlige in še prvega razreda (Iani), se selski predstavniki nahajajo na šestem mestu drugega vzhodnega razreda.

Pridite na 10. mednarodni novoletni namiznoteniški turnir

V Celovcu prireja Športno društvo Sele (DSG Sele-Zell) prihodnji mednarodni novoletni namiznoteniški turnir.

- Udeleženci tekmovanja bodo razvrščeni v teh skupinah: skupina A, moški igralci iz inozemstva in igralci, ki tekmujejo v državnem oz. koroškem prvenstvu;

ŠAH ŠAH ŠAH

Slovenska športna zveza je v petem kolu koroškega šahovskega prvenstva (3. razred, sredina) nepričakovano podlegla šahistom iz Weinfelsfelda.

sta na lestvici, ki bi zagotovil vstop v višji razred. Škoda! Zmagala sta Gorazd Živkovič (1. deska) in Vid Sitter (3. deska).

Čiburdanidzeva obdržala šahovsko krono

Pred šestimi leti je takrat šele 7-letna (!) Maja Čiburdanidze senzacionalno postala svetovna prvakinja v panogi „64 črnobelih polj“.

odločilna deveta partija; po neverjetni napaki Lewitinove, katere vzrok je bila po vsej verjetnosti časovna stiska, je svetovna prvakinja izenačila. Od tega trenutka naprej je bila pobuda povsem na njeni strani.

ŠD Pliberk aktiven

Tudi v Pliberku so Slovenci na športnem področju zelo aktivni. Bavijo se predvsem z zimskim športom - z alpskim smučanjem in s tekomo na smučeh.

ŠD Zahomc: Wiegeler poškodovan

Športno društvo Zahomc šteje med najstarejše slovenske športne klube. Pri Ziljanih so seveda na prvem mestu smučarski skoki.

večjimi bodočimi možnostmi. Računajo, da bo Franci Wiegeler po novem letu spet zdrav. Konstantno drži svojo dobro formo tudi Norbert Mörtl, ki je bil že v pripravljalnem obdobju na skakalnici s plastično oblogo najboljše.

Športne novice po svetu

PLANICA - Minulo soboto in nedeljo je svetovna elita tekmovala v klasični kombinaciji (skok in tek na smučeh) za točke svetovnega pokala.

TENIS - STOCKHOLM. - V Davis-cup-finalu med Švedsko in Združenimi državami Amerike so domačini senzacionalno povedli z 2:0.

SKOKI - LAKE PLACID. - Na 90-metrski skakalnici je bil spet najboljši Avstrijec Andreas Felder, ki se trenutno nahaja v situaciji formi.

TEK NA SMUČEH - DAVOS. - Za konec tedna je bila v Švici na sporedu mednarodna štafeta (4x10 km=40 km). Suvereno so zmagali Norvežani pred domačini in Švedi.

PLES SAK - v sredo 26. decembra ob 20. uri v hotelu Obir. Igra ansambel Franca Korbarja s pevko Magdo Koren.

Carl Lewis - najboljši športnik sveta - Letos poleti so bile v Los Angelesu olimpijske igre. Najuspešnejši olimpijec je bil domačin Carl Lewis.

6. zimski pohod na Javornik - Tudi koroški Slovenci smo vabljeni na 6. zimski spominski pohod na Javornik (1240 m), ki bo v nedeljo 23. 12. 1984.

Terminski koledar športnih prireditev - December 1984 prireditve kraj organizator 26.-31. 12. in 2.-4. 1. 1985 Smučarski tečaj Rule ŠD Sentjanž

Januar 1985 4.-5. 1. Tečaj za smučarski tek (šola in pripraviranje) Pliberk SD Pliberk 6. 1. 10. mednarodni novoletni namiznoteniški turnir Celovec (Mladinski dom) SD DSG Sele in SSZ

8. 1. Smuk Lepena (Mozgan) SS SPD Zarja 13. 1. Turno smučanje za „Karavanski medved“ in otroški slalom za „Kekca“ Sel-Zg. Kol Slovensko planinsko društvo

Na vrsti so skakalci

Tekmovanja za točke svetovnega pokala 1984-1985 (šestega po vrsti) so začeli poleg alpskih smučarjev - tudi skakalci.

vedeti pa moramo tudi, da vodstva reprezentanc načrtujejo vrhunec forme za januar 1985, torej za svetovno prvenstvo, ki bo v avstrijskem Seefeldu oziroma Innsbrucku.

Z letalom na smučarski tečaj v Sarajevu

Olimpijski Sarajevo bo prizorišče enotedenskega smučarskega tečaja, ki ga pripravlja Slovenska športna zveza v času od petka, 8. februarja, do petka, 15. februarja 1985.

BRERARO

IMPORT - EKSPORT - TRANSIT

Zastopstva: Radenska, Rogaška, Union pivo, uvožena vina, mineralne vode

Kristijan Breznik

IMPORT - EKSPORT - TRANSIT CELOVEC

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim članom,
kupcem in prijateljem

**Kmečka gospodarska zadruga
Pliberk**
s poslovalnicama v ŠMIHELU
in ŽVABEKU

Vsem cenjenim odjemalcem, znancem in prijateljem želi vesele praznike in srečno novo leto

Trgovina Ogris-Martič

trafika
in
tujske sobe

BILČOVS telefon (0 42 28) 22 51

VSEM DELAVCEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
PRIJETNE PRAZNIKE IN OBILO USPEHA V NOVEM LETU 1984 ŽELI

GRADBENI MOJSTER

**ING.
ALOJZ MERTEL**

9232 ROŽEK, tel. (0 42 74) 27 25

*Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi*

**Klub slovenskih
občinskih odbornikov**

17. marca 1985: Zaupajmo našim kandidatom!

Luč v temo

Avstrijske dravske elektrarne DD bodo letos namesto običajnih božičnih voščil in božičnih daril spet dale znaten prispevek na razpolago za akcijo „Luč v temo“ v korist gibalno oviranim otrokom.

Prepričani smo, da imate razumevanje za ta dobrodelni ukrep.

Želimo Vam po tej poti vesele praznike in srečno novo leto!

Avstrijske dravske elektrarne DD, Celovec
Österreichische Draufkraftwerke AG, Klagenfurt

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM
IN SODELAVCEM
ŽELI

VODSTVO TOVARNE CELULOZE OBIR
VESELE PRAZNIKE
IN USPEHA POLNO LETO 1984

TOVARNA CELULOZE

OBIR

9133 MIKLAVČEVO
tel. (0 42 38) 504

MECHANISCHE BEARBEITUNG	MEHANSKA OBDELAVA
ELEKTRONISCHE REGELUNG FÜR ZENTRALHEIZUNGSSYSTEME	ELEKTRONSKA REGULACIJA ZA SISTEME CENTRALNEGA OGREVANJA
PERSONALCOMPUTER- FERTIGUNG	IZDELAVA PERSONALNIH KOMPUTERJEV
HANDEL MIT WAREN ALLER ART	TRGOVINA Z BLAGOM VSEH VRST

IMP METALL

A-9184 ŠENTJAKOB V ROŽU/ST. JAKOB IM ROSENTAL
TELEFON (0 42 53) 544, 545

želi prijetne praznike in srečno novo leto!

*Prijetne božične praznike
in uspešno novo leto 1985*

Zveza-Bank

9020 CELOVEC, PAVLIČEVA 5—7
telefon (0 42 22) 51 23 65, telex 21 62

poslovalnico Beljak

9500 BELJAK, KAISER-JOSEF-PLATZ 6
telefon (0 42 42) 27 3 77

Posojilnice

BILČOVŠ
s poslovalnico
KOTMARA VAS

BOROVlje
s poslovalnicami
GLINJE
PODLJUBELJ
SELE
ŠT. JANŽ V ROŽU
ŠMARJETA V ROŽU

CELOVEC
s poslovalnico
RADIŠE

DOBRLA VAS
s poslovalnicami
SINČA VAS
ŠENTPRIMOŽ
ŠKOCIJAN
GLOBASNICA

HODIŠE
LOČILO
MARIJA NA ZILJI
PLIBERK
s poslovalnicama
ŠMIHEL NAD PLIBERKOM
ŽVABEK

ŠT. JAKOB V ROŽU
s poslovalnicami
BAČE
LEDINCE
PODRAVLJE

ŠKOFIČE
ŠTEBEN PRI BELJAKU

VELIKOVEC
s poslovalnico
DJEKŠE

ZILJSKA BISTRICA
ŽELEZNA KAPLA
s poslovalnicama
GALICIJA
MIKLAVČEVO

SPREJEMAJO VLOGE na hranilne knjižice, premijsko varčevanje, stanovanjsko varčevanje, varčevalna pisma

VODIJO Vaše žiro račune in mezdne konte

IZVAJAJO plačila in nakazila

DAJEJO posojila in kredite po ugodnih pogojih

POSREDUJEJO pocenjena posojila za kmetijstvo, obrt in gostinstvo

MENJAJO in posredujejo tuje denarje

SE PRIPOROČA za izvedbo vseh Vaših denarnih poslov

- Ekspresno prenakazovanje in plačevanje v tuzemstvo in v inozemstvo
- Menjalnica po najugodnejših tečajih
- Safeji
- Depot knjižic in vrednot
- Poštni predali
- Nočni tresor

Kmečke gospodarske zadruge

BOROVlje
BRNCA
DOBRLA VAS

GLOBASNICA
ŠT. JAKOB v Rožu
ŠT. JANŽ v Rožu

PLIBERK
s poslovalnicama
ŠMIHEL NAD
PLIBERKOM
ŽVABEK
PODRAVLJE
ŠKOFIČE
ŽELEZNA KAPLA

DOBAVLJAJO gospodarske in gospodinjne potrebščine, semenja, gnojila in vseh vrst gradbeni material
Cene, plačilni pogoji in dostava so ugodni!

Živinorejske zadruge

GLOBASNICA
LIBUČE

ŠT. PRIMOŽ
ŽITARA VAS

Zveza slovenskih zadrug v Celovcu

Zgodba o praznovanju

Sabina ima pozimi rojstni dan. Ob tej priložnosti se s prijateljicami najprej do sitega posladka s slavnostno torto, potem pa brž v tople plašče in na vrt, kjer kmalu stoji velikanski sneženi mož. Toda tisto zimo, o kateri vam bom pripovedoval, prazničnega sneženega moža ni bilo. Zgodilo se je namreč tole:

Na predvečer rojstnega dne je bila Sabina sama doma in se je na smrt dolgočasila. Nenadoma pa je zagledala pri telefonu majhno rdečo knjižico, ki je ni bila še nikoli opazila. Radovedno je pobrskala po njej. Knjižica je imela samo nekaj listov, toda to, kar je na njih pisalo, je bilo tako nenavadno, da je pričelo Sabinino srce tolči na ves glas. V knjižici so bile namreč telefonske številke Ali Babe, Pike Nogavičke, Ostržka, Petra Pana in — prav zares — zraven je bila tudi številka urada za rojstne dneve. Sabina ni dolgo pomišljala. Zavrtela je številko in napeto poslušala. Slušalka se ji je malce zatresla, ko je zaslišala teman moški glas. „Tukaj 10-10-10-10, urad za rojstne dneve,“ je rekel glas. „S kom pa govorimo?“ Sabina je hotela odgovoriti, toda od razburjenja je samo nerazločno zajecjlala: „Rada bi... prosim... ali bi lahko...?“ „S kom pa pravzaprav govorim?“ je vprašal moški glas.

„Tukaj... tukaj Sabina,“ je rekla punčka. „Jutri imam rojstni dan in zato bi rada... rada bi vprašala, če bi lahko prestavali moj rojstni dan na poletje.“ „Z letnimi časi in z vremenom se mi ne ukvarjamo,“ je rekel glas. „Poklicati moraš oddelek za vreme.“

Klik — telefonska zveza je bila prekinjena. Sabina je odložila slušalko. Spet je pobrskala po rdeči knjižici. „Morda pa najdem tudi številko oddelka za vreme,“ je pomislila — in res, našla jo je. Hitro je dvignila slušalko in zavrtela 22-22-22-22. Tokrat je precej časa čakala, preden se je oglasil ženski glas. „Oddelek za letne čase in vreme,“ je rekel. „Pododdelek pomlad.“ „Oprostite, rada bi govorila z načelnikom oddelka,“ je rekla Sabina. In tokrat se ji je glas samo še čisto majčkeno tresel. „Trenutek!“ je zaklical ženski glas. „Vežem.“ Sabina je slišala prasketanje, nato pa se je oglasil načelnik oddelka za letne čase in vreme.

„Tukaj Sabina,“ je rekla punčka. „Jutri imam rojstni dan in bi rada zvedela, če bi se ga dalo prestaviti na poletje.“

„Žal mi je, Sabina, ampak res ti ne morem pomagati. Zime ne moremo premakniti. Držati se moramo strogih navodil.“

„Kaj pa če bi samo jutri izjemoma vrinili en samcat poletni dan,“ je prosila Sabina.

„Popolnoma izključeno, otrok moj! Poletni dnevi so dovoljeni samo od maja do avgusta.“

„Kaj pa če bi jutri samo pri nas na vrtu naredili malo poletja?“

„Žal nimam časa. Do jutri moram napisati poročilo o pozni jeseni.“

„Oh, škoooda,“ je rekla Sabina in njen glas je bil tako žalosten, da je ganil celo načelnika oddelka za lente čase in vreme.

„Počakaj trenutek!“ je rekel. „Počakaj, da premislim. Morda... jutri... ja, šlo bo! Torej jutri ob štirih popoldne pridem k vam in vam naredim eno uro poletja. Več pa ne morem. Na svidenje, Sabina!“

„Hvala, hvala, najlepša hvala!“ je zaklicala Sabina, toda zveza je bila že prekinjena.

Naslednji dan je bila Sabina tako vznemirjena, da je pojedla samo tri kose torte. Čim bolj se je mali kazalec na uri pomikal proti številki štiri, tem bolj je rasla punčkina nestrpnost. Končno, končno je vendarle udarilo štiri. Sabina je planila k oknu in pogledala ven. Toda cesta je bila prazna in snežilo je kot za stavo. Celo minuto je Sabina čakala pri oknu. A bilo ni nikogar.

Medtem so prijateljice že oblekle debele zimske plašče, si potegnile kape čez ušesa in nataknille palčnike. „Sabina!“ so klicale. „Brž se obleci, gremo delat sneženega moža!“

Razočarana se je Sabina oblekla in odšla s punčkami na vrt. Tam so naredile veliko

sneženo kepo in jo valile sem in tja po snegu, da je postajala večja in večja. Toda ko je bila kepa že precej velika, se je nenadoma pričela sesedati. Tudi s trave je izginjal sneg in na vrtu je postalo čudno toplo. Punčke so se začudeno ozirale: sneg se je

„Mamica moja, ti mi povej, ali bo prišel letos božiček? In če bo prišel, kaj bo prinesel? Ali nam jabolke, piškotov, orehov bo kaj natresel? Kaj meni ti, mamica, to mi povej!“

„Seveda bo prišel k vsem otročičem, ki niso požrešni in samogoltni; prišel bo k tistim, ki so ubogljivi, ki so darežljivi in postrežljivi. In kar bo prinesel in kar bo natresel, bo treba razpoloviti, med sirote porazdeliti.“

Sirote, veš, nimajo doma, nimajo mame, niti očeta, ne posteljice svoje, ne obuvala, ne pokrivala. Zatorej: karkoli bo jabolke, piškotov, orehov in drugih dobrot božiček prinesel, lepo boš razdelil na dvoje, pol vsega sirotam boš dal, in kar bo ostalo, bo tvoje!“

Dete vprašuje

topil tako hitro kot mast v ponvi. Mali ribnik, ki ga je še pravkar pokrivala debela ledena skorja, je veselo vzvalovil in z vseh strani so prileteli na vrt ptički. Postalo je tako toplo, da so punčke slekle plašče in kape in rokavice.

„Le kaj je narobe z vremenom?“ so se

Pet minut pred peto so šli Sabinini starši na vrt in zaklicali: „Otroci, poletje gre h koncu. Pospravite svoje obleke in brž v hišo!“

„Oh!“ in „Ah!“ in „Škoooda!“ so vzklikale punčke in trajalo je precej časa, preden so ubogale. Slednjič so bile spet v dnevni sobi in pri oknu radovedno oprezovale, kaj se bo zgodilo. Niso čakale dolgo. Nenadoma je nenavadni možiček z rumenim turbanom spet švignil izza sosedove strehe in skočil na jablano. Snel je žareče sonce, ga upihnil in vtaknil v žep. Potem je iskrečo se paličico spet nekajkrat zavrtel nad glavo in zeleni listi na drevesih so nemudoma porumeneli; rože so ovenele hitreje kot zgori list papirja; ribe in žabe, ki jih je bila toplota zvalila na površje, so se brž umaknile na dno ribnika; zapihal je mrzel veter in zvrtničil z dreves suho listje; tako na gosto je pričelo snežiti, da punčke pri oknu niso ničesar več razločile. V manj kot eni minuti je dobil vrt spet zimsko podobo. Drevesa so bila gola kot prej, na vejah je ležal sneg in ptički so odleteli. Možiček se je še enkrat ozrl naokrog, zadovoljno pokimal, snel rumeni turban in se gibko poklonil punčkam pri oknu. Cela družba mu je tako navdušeno zaploskala, da je dobil od ponosa čisto rdeča ušesa. Nato je skočil v zrak in odletel. Punčke so mu mahale, dokler ni izginil v daljavi, potem pa so se spravile nad ostanke slavnostne torte, saj jih je igranje na poletnem vrtu pošteno izlakotnilo.

Ko se je Sabina poslovila od prijateljic, je še enkrat zavrtela številko 22-22-22-22.

„Najlepša hvala za šestdeset minut poletja,“ je rekla. „To je bilo čudovito preseñenje za rojstni dan.“

Otroška križanka z lepimi nagradami

Dragi mladi prijatelji!

Za bližnje praznike smo tudi vam pripravili nekaj razvedrila — križanko, ki vam gotovo ne bo delala prevelikih težav. Kar pogumno se lotite reševanja. Vaš trud hočemo tudi nagraditi, kajti med tiste, ki nam bodo poslali pravilno rešitev, bomo z žrebanjem razdelili lepe slovenske knjige, posebej izbrane za mlade bralce. In da bomo pri izbiranju knjig čim bolj „zadeli“, nam poleg rešitve križanke poveste tudi svojo starost. Seveda pa nam morate pisati pravočasno, to je najkasneje do 10. januarja 1985, ker le tedaj bomo mogli upoštevati vašo rešitev. Naš naslov je: Slovenski vesnik, St.-Ruprecht-Straße 19/IV, 9020 Klagenfurt-Celovec.

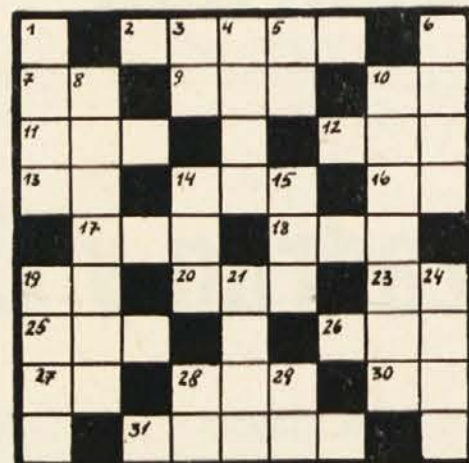
Sedaj pa pogumno na delo, pri katerem vam želimo obilo uspeha!

Vodoravno 2. ter navpično 1. in 6. bližnji prazniki.

Vodoravno: 7. angleška okrajšava za „vse v redu“; 9. nasprotje od noči; 10. avtomobilska oznaka Celja; 11. domača žival; 12. letenje; 13. oranje; 14. raza, greben; 16. ljudski odbor, okrajšava; 17. osebni zaimsek; 18. del posode; 19. zajedalka, ki jo danes večinoma najdemo le še na rastlinah, včasih pa je bila „doma“ tudi na človeški glavi; 20. kača velikanka, udav; 23. osebni zaimsek, množ.; 25. skandinavski izraz za smuč; 26. ne celota, temveč samo...;

27. kazalni zaimsek; 28. bolečina; 30. začetnici priimka in imena velikega slovenskega pisatelja; 31. zaključek.

Navpično: 3. predlog; 4. vodna žival; 5. veznik; 8. naša ožja domovina; 10. glavno mesto naše dežele; 14. jadranski otok, na katerem je bilo med zadnjo vojno fašistično koncentracijsko taborišče; 15. naša okrajšava za veliko ameriško državo; 19. del obraza; 21. ime slovenskega pesnika Župančiča; 24. sodobnik Keltov; 28. oblika pomožnega glagola; 29. samo.

Ko je možiček videl, da so ga punčke opazile, je skočil v zrak, prijazno pokimal, obletel streho sosedove hiše in že ga ni bilo.

Punčke se niso mogle dovolj načuditi, Sabina pa jim je ponosno pripovedovala o telefonskem pogovoru in o svoji nenavadni želji za rojstni dan. Tedaj so se prijateljice zasmejale in pričele uživati poletje sredi zime. Zogale so se, čufotale po vodi, se sončile v sočni zeleni travi in čisto pozabile, da vsenaokrog leži debel sneg in da na cesti za živo mejo neusmiljeno zmrzuje.

Sabinini starši, ki so opazovali otroke skozi okno, so se preseñeneči spogledali.

Ali si ti poklicala oddelek za letne čase in vreme?“ je vprašal oče.

„Ne,“ je odvrnila mama.

„Kaj pa, če si pozabila spraviti skrivni telefonski imenik?“

Tedaj si je mama prestrašeno pritisnila roko na usta: „Da, mislim, da sem ga pustila ob telefonu.“

„No, zdaj pa imamo,“ je razdraženo rekel oče in stekel k telefonu. Toda načelnik oddelka za letne čase in vreme mu je vse prijazno razložil in slednjič dejal: „Poletje bo trajalo samo eno uro. Pustite otroke, naj se ga naužijejo in naveselijo! Toda pravočasno jih spravite spet v hišo, da se ne prehladijo!“

Pametne misli

- Niso časi slabi, temveč človek.
- Navdušenje je kresilo, ki se hoče iskriti.
- Na začetku človekovega življenja je neznanje, v zreli dobi trpljenje, v starosti žalost.
- Dobivati izkušnje pomeni delati napake.
- Glasba je edini univerzalni jezik.
- Življenjski cilj vsakega posameznika je vedno isti: napredovanje v dobrem.
- Prva ljubezen ne ubija, umreš od zadnje.
- Le v duhu je naša svoboda.
- Tudi starost je lepa, saj je doba cvetja.
- Kdor urne roke, sol v glavi ima, si v vsaki nesreči pomagati zna.
- Kdor rad vidi, da mu laskajo, je vreden laskača.
- Napredek je delo nezadovoljnih.
- Zamislite si tišino, ki bi nastala, ko bi ljudje govorili samo tisto, kar res vedo.
- Napuh in puhloglavost raste na istem grmu.
- Norec ima prednost pred nadarjenim človekom: vedno je zadovoljen sam s seboj.

Književni vestnik

Iz skrivnih predalov

V okviru Književnega vestnika posebej opozarjamo na knjigo *Iz skrivnih predalov*, ki jo je Mohorjeva založba izdala v okviru svoje letošnje knjižne zbirke. Gre za natis prispevkov, ki so jih avtorji (bilo jih je nad trideset) poslali na razpis literarnega natečaja, ko ga je Mohorjeva družba razpisala ob 130-letnici obstoja.

Pri objavljenih delih ne gre za vrhunske literarne stvaritve, kot je v uvodu zapisal tudi urednik besedil Vincenc Gotthardt, ampak je zgovoren dokaz, da tudi naš preprosti človek sega po peresu in zapisuje svoje občutke v pesmi in prozi. Največ prispevkov je za razpis prišlo iz naših krajev, med njimi so pa tudi avtorji iz matične Slovenije in iz drugih dežel, kjer živijo Slovenci.

Koroško mladje 55

Čprav je nova številka mladja prišla z zamudo, je bralcu prišla v roke, ko ima več časa za branje. Radovedni smo ga prelistali in se ustavili ob pesmih, člankih, poročilih in likovnih prispevkih. Moramo reči, da raven ni slabša od drugih števil mladja, pa tudi ne pomeni novih kvalitativnih dosežkov. V reviji se srečujemo z znanimi imeni, ki so že uveljavljena, ali pa preizkušajo svoje prve korake v koroško literarno sceno.

Cvetka Lipuš, Fabjan Hafner in Jani Oswald so zastopani s svojimi pesmimi. Med njimi je najbolj vratolomen Jani Oswald, ki za vsako ceno hoče biti moderen, avantgarden koroški pesnik, ki se naslaja ob podiranju narodnih čustev in navad. Moramo mu priznati, da je ob tem zelo hrupen. Najbrž je to tudi njegov edini cilj in namen. V tem oziru je mestoma celo izviren, zlasti tedaj, ko v svoje konstrukcije vpleta kritičen odnos do slovenskih političnih in kulturnih institucij na Koroškem.

Gost v tem mladju je Herbert Kuhner (pri nas znan kot prevajalec slovensko-angleške antologije koroške poezije). Žal pa moramo zapisati, da se je urednikom ob tem pripetila nedopustna napaka. Objavljene pesmi sploh niso pesmi K. Kuhnerja, niti teh ni prevedel v slovenščino, torej z objavljenimi besedili nima nič skupnega in se sam sprašuje, kako je moglo do tega priti? Odgovor bo vsekakor potreben, posebno opravičilo pra-

vemu avtorju pesmi, ki s tako zamenujavo gotovo ne bo imel veselja.

Valentin Polanšek se v svoji kratki zgodbi „Informacije“ ukvarja z neosebno birokracijo, Janko Messner nadaljuje s svojim psihološkim dnevnikom; Kristijan Močilnik pa zaključuje svoje nadaljevanje dnevnika o vsakdanu v avstrijski vojski. Kot likovni umetnik se v tem mladju predstavlja Aton. Slednji v posrečenih slikovnih kolažah prikazuje „Življenjepisa v slikah“. Aton pri tem nakazuje svojo sicer moderno, a zelo zgovorno umetniško govorico.

Publicistični del pričujočega mladja pričinja s svojim prispevkom Pavel Zdovc, ki se ukvarja z regionalizmom v koroškem slovenskem časopisju z ozirom na sklanjatve ženskih osebnih imen. Jože Blajs objavlja svoje primerjave objavljene poglavja verzije Lipuševega romana „Zmote dijaka Tjaža“ z dokončnimi formulacijami v knjigi. Feliks Bister pa se kritično ukvarja s člankom Janka Malleja, ki ga je objavil v brošuri „Človek ne živi samo od kruha“. Mladje 55 poroča tudi o smrti dveh sodelavcev in sicer pesnice Ernie Lipp in Jozija Turka. Oba sta nepričakovano umrla, prva v 36., drugi pa v 73. letu starosti. Kot običajno, vsebino mladja tudi tokrat zaključujejo uredniki (glavna urednica Vida Obid) z rubriko Novice – novosti – odmevi in z vsebinskim pregledom mladja 55 v nemščini.

Tako tudi mladje 55 bralcem nudi nove literarne stvaritve in drugega zanimivega čtiva.

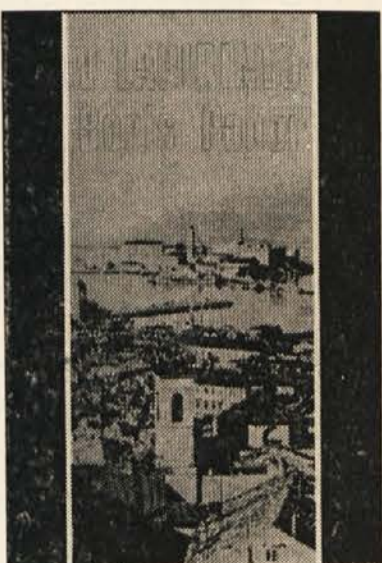
Boris Pahor, „V labirintu“

Boris Pahor sodi med tiste sodobne slovenske pisatelje, ki so kritični kronisti časa in prostora, v katerem živijo in ustvarjajo. Pahor je tržaški pisatelj, ki je sodobno slovensko književnost obogatil s svojimi družbeno kritičnimi spisi, v katerih je čestokrat brez olepšavanja opozarjal na napake, ki jih slovenski narod, po njegovem mnenju, ne bi smel počenjati. S tem si je kajpada nprtil tudi vrsto neveselosti, zamer in odklonilnih stališč do svojega pisanja. Najbrž je s takimi reakcijami računjal, ob tem pa verjetno tudi spoznaval svoje uspešne ali spodletele posege v sodobno kulturno politično dogajanje. Zagotovo pa je vse to delal iz iskrenega prepričanja, da je kot pisatelj dolžan potipati tudi na najbolj občutljiva mesta in opozarjati, da se matični narod, kar zadeva politiko do svojih manjšin v zamejstvu, ne obnaša vedno v smislu popolne zaščite prizadetih.

Prav ta življenjski nazor Pahorja postavlja na posebno mesto sodobne slovenske književnosti. Zato pa tudi Pahorjevi literarni produkti pisani v klenem jeziku in čisti izpovedi. To velja tudi za njegov najnovejši roman „V labirintu“, tretji del trilogije, ki jo sestavljata še romana „Zatemnitev“ in „Spopad s pomladjo“, kot prvi in drugi del. Vsekakor pa besedilo romana „V labirintu“ deluje kot izrazito samostojna, fabulativno, izpovedno in slogovno zaokrožena celota.

In kaj Pahor obravnava v svojem romanu? V njem opisuje čas med Silvestrovim 1946 in januarjem 1949, kraj dogajanja pa je kajpada Trst. Drago Jančar je

kot urednik založbe Slovenska matica v Ljubljani, ki je knjigo izdala, med drugim zapisal: „Zeta dva podatka nam povesta, da je roman postavljen v tisti historični kontekst in v tisti geografski prostor, kjer se je odvijalo eno najbolj dramatičnih poglavij novejših slovenske zgodovine. V tem času je Trst nevraltična točka, v katerem se ne križata samo zgodovinska interesa italijanske in slovenske nacije, Jugoslavije in Italije, ampak je hkrati tudi soočenje dveh svetovnih ideoloških sistemov. Kriza poveljnega sveta, njegovih napetosti in protislovij se na najbolj neposreden način odraža na majhnem prostoru ob severnem

Jadranu, ki je povrh vsega stičišče Vzhoda in Zahoda; njegova civilizacijska in kulturna provenienca pa ga določa z italijanskimi, slovenskimi, avstrijskimi, splošnimi srednjeevropskimi prvinami. Če dodamo k tem podatkom še sledove fašizma, ki je globoko travmatiziral sloven-

skega človeka vse od dvajsetih let, kratek in surov čas nemške okupacije, gestapa, Rižarne, slovenskih kolaboracionistov, zlasti pa sproščanje slovenskih osvobodilnih energij v partizanskem uporu in preobrazbo osvobodilnega gibanja v revolucionarno inštitucionalizirano in slednjič strahotno kominformovsko krizo, potem se nam zdi, da se bi kronist, ki bi hotel zajeti utrip in duha tega časa, znašel pred nerešljivo nalogo. Mogel bi jo razrešiti samo pisatelj, ki do potankosti pozna kulturna in politična previranja tega časa, kulturne in duhovne vzgibe, stiske in radosti preprostega človeka in razumnika, Slovenca in Italijana. Tak pisatelj je Boris Pahor. Za svojim pisanjem stoji s svojo človeško skušnjo, je hkrati pisatelj in pričevalec...“

Pahorjev zgodovinski roman V labirintu je torej pričevanje o usodnih prevratih naše zgodovine. Napisal ga je pisatelj ki je vse te dogodke sam doživiljal, zato je njegova izpoved lahko neposredna, je avtentično zrcalo dogodkov poveljnega let v Trstu. Čprav roman „V labirintu“ zaključuje trilogijo, je po vsebini najboljše Pahorjevo literarno delo, saj knjiga, vezana v celo platno, obsega 640 strani. Vsi, ki se zanimajo za našo novejšo zgodovino, bodo v Pahorjevem romanu „V labirintu“ našli del burnega obdobja Slovencev na Primorskem oz. v Trstu, ki je nenazadnje vplivalo tudi na splošen razvoj zgodovine slovenskega naroda. Vse to pa je Boris Pahor napisal v izbrusenem literarnem jeziku, zato ob branju njegovega dela gre tudi za umetniški užitek.

Opomba uredništva

V predprazničnih dneh tudi na uredniške mize pride več knjig kot običajno. Založbe pač skrbijo, da svoje novitete izdajajo in predstavljajo v času, ko imajo ljudje več časa, da sežejo po lepem branju. Zato smo se tokrat odločili, da v Književnem vestniku opozarjamo na nekatere knjige in revije, ki so obogatile naše knjižne police. Pri izboru smo upoštevali celotni slovenski kulturni prostor, torej knjige, ki so jih napisali pisatelji na Koroškem, v matični Sloveniji in v Trstu.

Neža Maurer, „Tej poti se reče želja“

Med številnimi pesniškimi zbirkami, ki so izšle v letošnjem letu, je tudi pesniška zbirka Neže Maurer „Tej poti se reče želja“. Pesnico, ki živi na Brezjah blizu Dobrove pri Ljubljani, poznamo tudi pri nas na Koroškem. Srečali smo jo ob kulturnih stikih občine Dobrova z našimi krajevnimi prosvetnimi društvi. Tisti, ki pa bolj poznajo slovensko poezijo, vedo za pesnico Nežo Maurer, saj je ena izmed tistih predstavnic naše književnosti, ki v slovenski literarni družini zavzema pomembno mesto.

Pesniško zbirko „Tej poti se reče želja“ je založila Založba Obzorja v Mariboru, spremno besedo pa je napisal Tone Pavček, ki je o pesnici med drugim zapisal: „Pesniška zbirka ‚Tej poti se reče želja‘ Neže Maurerjeve stopa na pot življenja pesmi dejavno in zares ne le kot želja ali obet. Neža Maurer se predstavlja kot občutljiva, čuteča, razmišljujoča pesnica, ki zna ujeti in zajeti v verze trepetanje nemira in želja v sebi, določiti zven krika v samoti in spoznanju drsenja v končno svobodo zunaj obstajanja. Saj: v verz in pesem je zajezeno in ujeto življenje ženske, človeka, da bi pesem živela naprej svoje novo življenje in njena avtorica prestala in izživela breme in radost rojstva pesmi. Zdi se, da je bilo poglavito in veliko doseženo.“

NEŽA MAURER

Na samotno pot grem

Na samotno pot grem,
ki ne pelje nikamor.
Sreča in nesreča na poti
mi bosta legali k nogam —
srca se ne bosta dotaknili.
Spomini in upi
bodo ostajali, kjer so,
nepomembni kot drobir.
Sence dragih in nedragih
bodo križale mojo pot.
Ne bom se razveselila,
če bo zatrepetala proti meni
tenja neke roke;
ne bo me bolelo,
če se bo umaknila.

Šla bom dalje po poti,
ki ne pelje nikamor.
Moram iti.

Okrog vseh dreves

Okrog vseh dreves
se lahko loviš.
Za vsemi drevesi
se lahko skrivaš.
Na nobeno
se ne naslanjaj!
Ne veš,
katero je trblo,
nagnito,
spodkopano,
nažgano.
Labko padeš.
Hudo.
A to ni najhujše.
Huje je,
ker potem sumiš,
da so vsa drevesa trblla,
nagnita, spodkopana,
spodžgana.
In nenadoma si tako žalosten
in sam.

Bolj čutim kot vidim

Bolj čutim kot vidim,
da mi drsi.
Blato se mi lepi na podplate,
na roke, na lase.
Spotikam se.
Prava bribovska pot
z ilovico in kamenjem.

Za mano se smejejo tisti,
ki gredo navzgor
in še ne vedo,
da se vsaka pot prevesi.
Objesten in privoščljiv smeh.
In potem samo navzdol.
Zmeraj niže se poveša glava,
zmeraj bolj negotov je korak.
Zmeraj bolj temačno je.
Noge drhtijo
kot od strahu.

Pesniško zbirko „Tej poti se reče želja“ (iz katere so tudi pričujoče pesmi) lahko naročite v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu.

VSEM PRIJATELJEM, SODELAVCEM, ODJEMALCEM IN KUPCEM
ŽELIMO VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 1985

topsport

SPORT-SHOP
s poslovalnico v Pliberku

Tudi v letu 1985 Vam nudimo
kompleten športni program

Vsem delavcem in prijateljem prijetne praznike in obilo uspeha
v novem letu želi

T E S A R S T V O

GASSER

BILČOVŠ, tel. (0 42 28) 22 19

intrade

zunanjetrgovinska družba z o. j.

in

IPH Holzindustrie

Trgovinska Komanditna družba
CELOVEC, PARADEISERGASSE 9/11.

ŽELITA SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM
VESELE PRAZNIKE
IN USPEHA POLNO LETO 1984!

Prijetne praznike
in srečno
novo leto
želijo

MALEJEVI
MASLEDNIKI

TRGOVINA
GOSTILNA
IN BENCINSKA ČRPALKA

V **BRODEH** POD LJUBELJEM

Zadovoljne
božične
praznike
in uspešno
novo leto!

Janez Weiss
KROJAŠTVO

ŠT. JANŽ V ROŽU
telefon (0 42 28) 23 01

CELOVEC
Spittalgasse 12
tel. (0 42 22) 51 37 52

Vesele praznike
in srečno novo leto
želi
vsem odjemalcem

TRGOVINA

SPAR

Kušej

● ŠMIHEL
● PLIBERK
● LABOT

Podjetje za električne instala-
cije vseh vrst in izdelavo moder-
nih stikalnih naprav

Strokovna
elektrotrgovina

Ing. T. Schlapper

ŠT. JAKOB V ROŽU
telefon (0 42 53) 216

želi vsem odjemalcem in naroč-
nikom vesele božične praznike
in srečno novo leto

PRIJETNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

želi TRGOVINA - GOSTILNA **MAK** PODLJUBELJ

GRADBENO PODJETJE

Franc Begusch

BISTRICA V ROŽU, tel. (0 42 28) 20 46
CELOVEC, Wiegelegasse 20, tel. (0 42 22) 22 7 70

ŽELI VSEM NAROČNIKOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
PRIJETNE BOŽIČNE PRAZNIKE TER USPEŠNO NOVO LETO!

CARIMPEX

VELETRGOVINA S POHIŠTVOM

I Z V O Z
U V O Z
T R A N Z I T

CELOVEC - KLAGENFURT
Gabelsbergerstraße 24
telefon (0 42 22) 51 37 02

Vesele praznike
ter
srečno in uspešno novo leto
vam želi

elektro enci

PLIBERK - BLEIBURG
telefon (0 42 35) 22 92

Vesel božič in srečno novo leto
želi
GOSTIŠČE

JUENA

Alojz in Alenka
Gregorič

PRIJETNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO

želi

TOVARNA

ELAN

A&O samopostrežna trgovina
gostilna s tujskimi sobami

Janko Ogris

V **BILČOVŠU**
telefon (0 42 28) 22 49

Vsem cenjenim odjemalcem,
gostom in prijateljem ter
bivšim sotrpinom izseljencem
vesele praznike
in srečno novo leto!

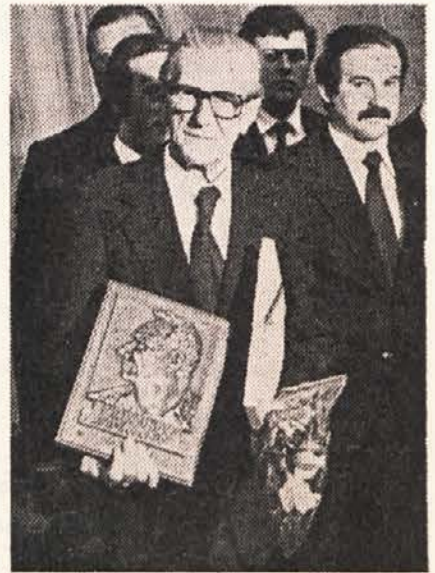

Hujskanje proti Slovincem je časovno sovpadalo s pripravami za referendum proti dvojezičnemu šolstvu na Koroškem.

Nadstrankarski komite je organiziral v Celovcu demonstracijo v obrambo dvojezične šole na Koroškem.

Umrli je dolgoletni centralni zborovodja SPZ Folti Hartman

Bivši predsednik ZSO dr. Franci Zwitter je prejel visoko odličje SFRJ – Orden zaslug za narod z zlato zvezdo.

Občini Zelezná Kapla-Bela in Kranjska sta podpisali listino o pobratenju obeh občin.

Igralska skupina SPD „Dobrač“ na Brnci je obnovila odrsko dejavnost.

Med številnimi prosvetnimi društvi in zbori je tudi MoPZ „Edinost“ v Pliberku.

Tomaž Ogris postal predsednik Slovenske prosvetne zveze

Zadruga Šentjakob v Rožu je z odprtjem marketa razširila svojo dejavnost.

Na pragu novega leta še bežen pogled nazaj

Mladina raznih narodov se zanima za položaj slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Klub slovenskih študentov in študentek na Dunaju je zveznemu kanclerju Sinowtzu predal 10.000 podpisov proti šolskemu apartheidu na Koroškem.

Zmagovalci turnega smuka za Karavanškega medveda v Selah.

Delegacija ZSO in NSKS je sekretarja za zunanje zadeve Lazarja Mojsova informirala o položaju naše narodne skupnosti v Avstriji.

Partizanski zbori treh dežel nastopili na osrednji proslavi zmage nad fašizmom.

Zveza slovenskih žena praznovala mednarodni praznik – 8. marec.

Dogodki
v letu
1984
v slikah

Slovenski
VESTNIK

Delegacija SKGZ v Trstu na obisku pri ZSO.

Predsednica občinske skupnosti Ljubljana Tina Tomlje na obisku pri koroških Slovencih.

Umrli je narodnokulturni delavec Šimej Martinjak.

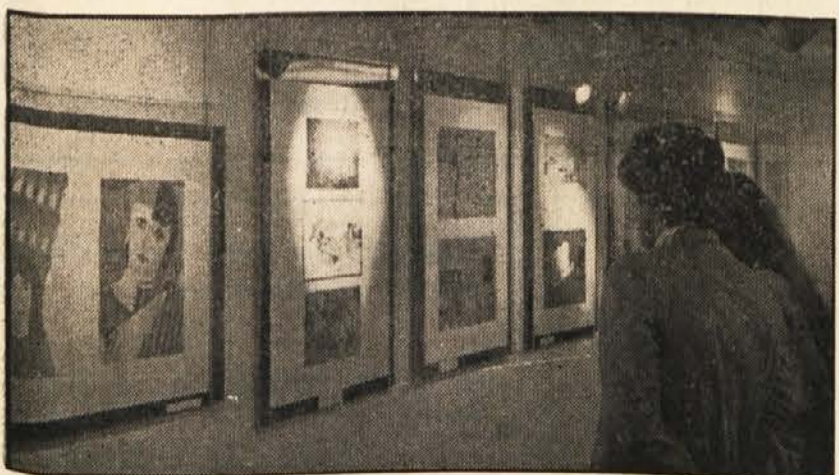
Naša mladina tekmuje za bralne značke (pisateljica Kristina Brenkova podpisuje svoje knjige).

Srečanje slovenskih planincev treh dežel na Gurah v organizaciji Slovenskega planinskega društva Celovec.

Poklonili smo se spominu padlih borcev za svobodo.

Tudi dijaki slovenske gimnazije so v Auli slovenici predstavili svojo likovno ustvarjalnost.

MePZ SPD „Rož“ ob svoji 10-letnici obstoja počastil domače vižarje (skladatelj Anton Nagele na klavirju spremlja solista Karla Krauzerja)

Vesele božične praznike
in uspešno novo leto želijo

družine RUTAR družina SIENČNIK

Dobrla vas - Žitara vas - Klopinsko jezero

RUTAR CENTER
POHIŠTVO — ELEKTRO
DOBRLA VAS
CAMP ZA NATURISTE
HOTEL IN SUPERMARKT
LIDO PRI DOBRLI VASI

TRANSPORTNO PODJETJE
DOBRLA VAS
RUTAR MARKT
KLOPINJSKO JEZERO
TRGOVINA — GOSTILNA
ŽITARA VAS

NAŠE SRCE
NAŠIM NAROČNIKOM
IN OJDJEMALCEM

ZA BOŽIČ
URE RAZMIŠLJANJA

ZA NOVO LETO
ZAHVALA ZA VAŠE ZAUPANJE

V NOVEM LETU
ZDRAVJE, USPEH IN ŠE
NAPREJ TAKO PRIJETNO
SODELOVANJE

NOREA
REPRO
DISK

A-9020 Celovec - Linsengasse 59
Tel. 0 42 22/55 2 65

Vsem stalnim in zvestim gostom se ob koncu leta zahvaljujemo za obisk in sodelovanje ter želimo vesele praznike in uspehov polno novo leto 1984

HOTEL OBIR
ŽELEZNA KAPLA TELEFON (0 42 38) 381

GOSTIŠČE - PENZION

WUTTE

VESELE OB ZABLATNIŠKEM JEZERU

Želi vesele praznike
in srečno novo leto
ter se priporoča za
vse gostinske usluge

Zadovoljne božične praznike in srečno novo leto želi

Mihael ANTONIČ

TRGOVINA
HOTEL

REKA PRI ŠT. JAKOBU V ROŽU

VESEL BOŽIČ
IN SREČNO NOVO LETO
VSEM GOSTOM
IN PRIJATELJEM NAŠE HIŠE

HOTEL - RESTAVRACIJA
BREZNIK
PLIBERK - BLEIBURG

VESEL BOŽIČ
TER USPEHA POLNO
NOVO LETO 1984
VSEM ČLANOM,
SODELAVCEM IN PRIJATELJEM
ŽELI

Slovensko prosvetno društvo
„JEPA-BAŠKO JEZERO“

Vsem poslovnim prijateljem
in znancem želi

VESEL BOŽIČ
IN USPEHOV POLNO
NOVO LETO 1984

družina

**Štefan
Gregorič**

- sanitarne in
- vodovodne naprave
- centralne kurjave
- kovaštvo

MALA VAS 5
9142 GLOBASNICA

Prijetne praznike
in srečno novo leto
želi

**J.
Lomschek**

Tihoja 2 (Šentlipš)
9141 Dobrla vas

(0 42 37) 22 46

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto želi
SPAR-TRGOVINA in GOSTILNA
z dvorano za vsakovrstne prireditve

Smrečnik-Šoštar
GLOBASNICA

telefon (0 42 30) 211

Prijetne praznike in uspešno
novo leto 1984

družina Gabriel
gostilna pri
TIŠLARJU

ŠT. JANŽ v ROŽU, p. Svetna vas
telefon (0 42 28) 26 01

Blagoslovljene božične praznike
in zdravo novo leto želi

TRGOVINA
KRIVOGRAD
ŠMIHEL PRI PLIBERKU